

Виходить у Львові щодня (крім неділі і гріхат, свят) о 5-й годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: уліця Чарнецького ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадає і за зложенем оплати поштової.

Рекламації незапечатані візьмі від оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в бюрі днівників Люд. Пльона і в ц. к. Статоросвах на провінції: на цілий рік зр. 2.40 на пів року „ 1.20 на чверть року „ —.60 місячно . . „ —.20 Поодинокє число 1 кр.

З поштовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5.40 на пів року „ 2.70 на чверть року „ 1.35 місячно . . „ —.45 Поодинокє число 3 кр

Вісти політичні.

(Стоїлов о політиці болгарській. — Відносини кн. Фердинанда до болгарского народу. — Республиканський рух в Португалії.

Стоїлов розбалакав ся. Пояснивши процес Бойчева, перейшов він на чисто політичні справи. А мав до того досить важні причини. Насамперед розходило ся ему о то, щоби піддобрити ся Румунії, до котрої князь, почасти і в цілях політичних — як то Стоїлов сам признав — має сими днями виїхати; відтак хотів показати, як важним чинником для европейского мира ніби то стала ся Болгария, а головню єї князь, котрий спас Европу від грозячої на Виході нової війни і для того заслужив вповні, щоби Европа признала ему титул короля, котрого ему дуже забагло ся. Чи в сїм послїднім случаю Стоїлов говорив дійсно правду, можна легко зміркувати, коли собі пригадаємо, що зараз в самім початку вибуху грецько-турецької війни, Болгария і собі стала рушати ся а то було причиною, що Туреччина мусїла значну силу войска висилати на болгарську границю. Але Стоїлов гадає, що в Европі о тим не знають, отже балакає про спасенний вплив болгарської політики. Отже послухаймо тої єго політичної балаканини.

Насамперед говорив Стоїлов о відносинах межі Румунією а Болгарією. З початком сего року — казав він — дістав він від префекта з Силїстриї вість о рухах войска румуньского в Добруджи, котра ему дуже стала дивна, але

на запитанє в Букарешті дістав він успокоючу відповідь. Рівночасно же звернено увагу Румунії на концентрованє болгарского войска коло Шумлі. Комусь розходило ся о під'юдженє одной держави против другої. Мимо того, що він доказав неправду вісти о рухах болгарского войска, позїстали в Румунії кваси. Гостина князя в Румунії має бути в першій лінії актом чємности, але она буде мати і значїне політичне, бо розходить ся не лиш о згадані „кваси“ але й о невдоволенє Румунії ще з давнїйших часів. В Румунії суть того переконання, що Болгария єсть лиш російским орудієм против Румунії. Факти однакєж дали доказ, що так не єсть, а Стоїлов має надїю, що то непорозумїна буде тепер зовсім усунене.

Помирненє з Росією мало для Болгарії дуже велике значїне, бо вплинуло на партійне житє. Тепер нема вже ні „москвофілів“ ні „москвоїдів“, бо болгарські партії звернули свою увагу на внутрішні справи. В часі македонських спорів успокоїв Стоїлов також і австрійского агента, котрий побоював ся, що поступованє Болгарії на случай, коли-б вибухла війна, було би таке, яке наказала би Росія. Він дав тому-ж агенту обовязуючу заяву, що Росія в сїй справі аві словом не відозвала ся, і що Болгария до тих спорів ніколи не буде мішати ся.

Відтак говорив Стоїлов о відносинах Болгарії до Туреччини і сказав, що першим обовязком Болгарії єсть жити з Туреччиною на як найліпшій стопі і Болгария держить ся тої засади навіть в дрібних річах. Наконєць згадав він про велику заслугу кн. Фердинанда

около удержання европейского мира, бо він здержав Сербію від війни. Коли вибухла була грецько-турецька війна, хотїла і Сербия такожє виступити против Туреччини, бо єї брала охота здобути деякі землі. В часі переїзду через Сербію на похорон вел. кн. Мекленбургского, коли кн. Фердинанд видїв ся з сербским королем, а той спитав єго, чи не треба би взяти ся до війни, князь ему рішучо відраджував і сказав, що він не буде міг позискати поміч Болгарії для заціпних кроків. На відворот Болгария признала отверто, що Крета належить ся Греції. Стоїлов закінчив свої погляди політичні тим, що сказав, що Болгария може бути дуже вдоволепа успіхами, якими увінчала ся гостина князя в Росії, Італії, Німеччині і Англії.

Дуже цікавий погляд дає софійський кореспондент берлінського Lokal-Anzeig. о тим, яку роль грає кн. Фердинанд в Болгарії, значить ся які суть відносини єго до народу.

Болгария — каже згаданий кореспондент — знаходить ся в стані деспотизму. Чужинцєви, котрий переїжджає через Болгарію, або там перебуває, не стане ся нічого; він може бути безпечний. В Болгарії лиш одно небезпечно: стати ся князєви недогідним. Кн. Александер Батенбергський приїхав був до Болгарії з кріпкими ідеалами, але слабою силою. По нїм настав Стамболов з безвглядною силою, але з бажанєм посунути край в поступі на перед. За Стамболова був деспотизм, але адміністрація ставал, що раз ліпша. А нині видко тут знову деспотизм, але заострений повною авархією в адміністрації. Кн. Фердинандови бай-

12)

Пан Капустянна Головка шукає своєї жінки.
(З французского — Поль де Кока).

(Дальше).

11. Капустянна Головка стріляє з гармати.

Коли Капустянна Головка пробудив ся, была вже осьма година а Яков пішов вже був до роботи; добра мама Тїбо злагодила вже була для свого гостя каву.

— Отто з мене спюх, може ні, пані? — каже наш подорожний до господині дому. — Але мені так добре у Вас, що я ще ніколи так добре не спав.

— То мене дуже тішить, паноньку. Коли хтось має час і так добре спить, то чому не спати ему. Але сніданок вже на Вас чекає. — Я Вам зробила кави; а може Ви звичайно пїєте що иншого.

— Противно, моя пані; кава то мій щоденний сніданок. — Але не знаю як Вам за то бути вдячним. Ну, мушу сказати, що хоч в Парижі є злодії, то не брак людей честних та совістних.

— В таких великих містї, як Париж, мій пане, можна знайти всїляке, і добре і зле, розуміє ся все подостатком, більше як деінде.

По сніданку пише Капустянна Головка лист до свого нотаря в Троас і берєсь нести єго на почту, а мати Якова задержує єго і трохи заклопотана відзиває ся до него: Вибачте,

мій пане; Яков лишив мені ще якусь орудку до Вас.

— Будьте ласкаві, кажіть, пані.

— То — та бо я сама не знаю, від чого зачати. То така річ проста, але коли чоловік до того не привик...

— Я би Вам охотно поміг, коби я знав, о що розходить ся, але так...

— Мій Боже, я гадаю, що Ви чей не будете за то гнївати ся. — От видите, паноньку; мій син каже нині рано до мене: Той пан, що ночує у нас, має всего лиш чотири су; з тим чей годі бігати ему по Парижі і когось шукати. Можна знайти ся у всїляких клопотах, треба зайти до каварні або наймити віз; чоловік може нагло заслабнути, а тогди треба гроший. Для того, моя мамо, скажіть нашому гостєви: Возьміть отсїх двайцять франків, коли Вам потреба або й більше яко позичку від мене; скоро дістанете гроші з дому, то мені віддасте; не встидайтесь того. — Отже я так і зробила як він казав.

Капустянна Головка взяв паню Тїбо за руку і устиснув сердечно; звичливість якої він зазнав від тих добрих людей тронула єго глибоко і мало що не розплакав ся. Лиш на силу що прожовив без плачу слова подяки: Як бо Ви на все памятаєте, лєдви що мене знаєте, а вже обходитесь зі мною, як з близьким свояком. — Ба й найблизші свояки лєдви чи були би щирїйші. — Гроші, які мені даєте, приймаю охотно, бо їх певно віддам Вам назад за кілька днів. Тим робите мені велику прислугу, бо коли хто звик мати завсїгди гроши, а нараз почує таку пустку в своїй кишени, то

ему стане якось дуже маркотно, почує ся дуже непевним; чогось ему не стає і так єсть дійсно. А ще гірше, коли єсть ся в чужім містї, де не має ся нікого знакомого, ніякого свояка, де не можна у нікого позичити. Вже вчера мені здавало ся, що кожидній вже видить по мені, що у мене лиш чотири су в кишени, а то преці було вже вечером. Подумайте-ж собі, як би то я нині мусїв був встидати ся.

— Ну, отже буде з Вас двайцять франків, паноньку?

— Аж надто. — Чи гадаєте, що мене возьме охота робити знову такі дурниці, як вчера? Але правда, що я можу бути зовсім спокійним; Вам то не вадить, що позичаєте мені гроші. Я міг би і з меншими обійти ся.

— Ані трошки не вадить. — То не було би добре, як би чоловік працював цілий рік і жив дома ошадно, а не відложив бодай тільки, щоби було на якийсь непредвиджений случай.

— Отже дякую Вам тимчасом як найсердечнїйше. Понесу зараз свій лист на почту.

— Можете єго кинути до поштової скринки, зараз тут на розі коло склепу, як іде ся на бульвар.

— А відтак возьму ся розвідувати; буду старати ся відшукати свою жінку, котра, як мені здає ся, мешкає при бульварі Бомарше.

— Та й знайдете єї, бо жінка преці то не шпилька.

— То правда, але й не виїзала так добре як шпилька. — До звиданя пані!

— Коли схочете, паноньку, з нами почеряти, то звертаю Вашу увагу, що ми звичайно вечеряємо о осьмїй годині. Вчєра виїмково

дуже про край. У него нема інших цілей як лиш особисті або династичні. До їх досягнення збільшає він свою власть або щоби вдоволити свій охоті називати ся володільцем, дає ся гостити що хвиля на інших дворі європейським.

Король румунський жертвував потерпівшим від повені сего року значні суми; то само зробив і король сербський, котрий, певно, що не має великих достатків. Від кн. Фердинанда, багатого Кобурґа, ще ніхто не видів ні найменшої допомоги. Протинно, він старає ся витягнути з краю як найбільше для себе; свої приватні подорожі каже оплачувати собі з фондів краєвих. Навіть за подорожжя весілля, тоді коли він свою жену привіз до Болгарії, мусів край заплатити грубі гроші. Крім того жадає він що хвиля, щоби край давав ему які дарунки. В той спосіб набув він вже багато землі, кажучи єї собі дарувати. Недавно хотів він, щоби громада Филипополя подарувала ему гору, на котрій би він виставив собі палату, але місто тому оперло ся і не дало. Так само зажадав він і від монастиря Рило відступлення ґрунту, але монастир також не дав. За свої власні гроші князь ще нічого не купив. Нарід називає его Турком і не має серця до него, відвертаєсь від него, бо не знав від него справедливости благородного князя, але за то чує вже добре кулак кабінетового суду. Оттакі суть відносини князя до болгарського народу.

В останніх днях настав в Португалії досить значний рух республіканський. Почалося з того, що партія республіканська дня 26 липня скликала збори до столиці краю і до другого найбільшого по Лісбоні міста Оporto. На тих зборах виступили були республіканці дуже остро против правительства і его фінансової господарки. В слід за тим пішли й збори по інших містах, де відгрожувало ся, що від слів прийде незадовго до діла. Найзаціпеніше єсть то, що на зборах виступали яко бесідники против правительства навіть професори університетів, хоч они суть платними урядниками державними. Правительство португальське заперечує тепер тому, мовби рух республіканський прибрал дійсно широкі розміри.

Н О В И Н И.

Львів дня 4-го серпня 1897.

— **Женьська семінарія учительська в Перемишлі.** Вписи кандидаток учительських на І-й рік женьської семінарії в Перемишлі відбудуть ся в днях 29, 30 і 31 серпня, що дня в годинах урядових перед полуднем і по полудни. При виписах на І-ший рік треба предложити: а) метрику уродження на доказ, що кандидатка укінчила 15 рік життя; — б) свідоцтво укінченої школи віділової; — в) свідоцтво здоволь і уздібнення фізичного на учительку, видане правительственным лікарем, а на случай перерви науки шкільної також — 2) свідоцтво моральности. О дефінітивнім прийнятю на І-й рік рішає вступний іспит, котрий розписує ся дня 2 вересня о 8 год. рано. Число кандидаток, які можуть бути прийняті на перший рік, не може переступати 40. Наконсь звертає ся увагу інтересованих, що кандидатки замісцеві мусять бути ульоквані в семінарськй інтернаті і в конвікті СС. Бенедиктинок, а лиш виїмково в домах приватних, визначених дирекцією.

— **Руске товариство „Академічна громада“** вислало родині помершого польського поета Асника слідуючу конвокаційну телеґраму: „Руска молодіж львівського університету, ґрупаючи ся в товаристві „Академічна Громада“ висказує сим своє глибоке співчуте по причині смерти великого поета братнього народу“.

— **Знаменитий хор академиків руских** зложив ся на поклик завязаного комітету в Перемишлі, щоби приготувити ся і вправитись до артистичної прогулки по більших містах східної Галичини. А іменно: дня 8-го серпня буде перший концерт в Тернополі, дня 9-го в Золочеві, 11-го серпня в Бродях, 12-го серпня в Сокалі, 15-го серпня в Раві рускій, 17-го в Любачеві, 19-го в Самборі, 20-го в Дрогобичі, 22-го в Стрию, 23-го в Калуші, 25-го в Станіславові, 27-го в Коломиї і вкінці в Чернівцях.

— **Бурса учительська в Тернополі** має 60 платних місць до обсаження для учеників шкіл середніх. Речинець до вношеня подань до 10-го серпня на руки предсідателя. До подань мають бути долучені свідоцтва шкільні, щеплення вісци і оферти.

— **Відважні люди.** Командант стації жандармерії в Тисьмениці, Гнат Микитин, виратував з нараження власного життя дня 11 липня з горючого будинку в Клубівцях півторарічну дитину. — Микола Наконечний, дорожник янівський, псбачивши, як 8-літній хлопець Стефан Мухка упав з моста на Верещиці до води, кинув ся до води і виратував потопячого хлопця.

— **Повені.** Є. Вел. Цісар жертвував з приватних фондів для людности в Чехії потерпівшій від повені 30.000 зр. а 1000 зр. для бідних в Ішли. — З Відня доносять, що там в наслідок короткої але дуже великої зливи ситуація знову погіршила ся. Стан води на Дунаю єсть так високий, як того від многих літ не памятають. Канал від Дунаю, котрий іде через місто, вже вилляв. Багато домів стоїть вже під водою а мешканців дельожують. Над горішнім Дунаєм стоїть багато сїл під водою. Страти величезні; кільканайцять фабрик треба було замкнути. Підчас повені згинувло дуже багато всілякої худоби. Мости майже всія вода забрала а комунікація перервана. З Чехії і Шлезка все ще надходять вісті о страшних катастрофах, підчас котрих згинувло багато людей. — Шкоду, яку наробила повінь на прускйім Шлезку обчислюють на 12 мільонів марок (звичай 7 мільонів зр.). Згинувло також 38 людей. Одну господиню забрала вода, підчас коли в ній було повно людей; всі потопили ся.

— **Злодій-оператор,** розтипающий кишені і в сей спосіб добирающий ся до чужих пуляресів, показав ся в околицях Львова. Вже одну таку операцію доконав був в Мостисках, але не дуже збогатию ся, бо найшов тільки 2 зр. Заряджено слідство.

— **Зухвалої крадежі** в білий день допустив ся незсліджений досі злодій минувшій неділі по полудни в помешканю п. Шалкевичевої власнотельки магазину мод жіночих у Львові при улиці Академічній ч. 10. Наві ІІІ. виїхала того дня по полудни до Янова, а вернувши домів по 10 год. вечером, застала головні двері вждові від помешканя відчинені, а в помешканю шафи порозбивані, всі шухляди і криївки поотвирані. З шафи, з касетки забрав злодій 255 зр. — то однак дивно, що не забрав звідси ніяких дорожочніностей, котрі лежали побіч, ані пуляресу, де були дукати і перстені. Злодій видно мав дороблений ключ, бо замок при дверох був неушкоджений. Поліція зарядила слідство.

була вже деєята, бо Яков мусів ходити за деякими орудками для свого майстра.

— Дякую красенько, але прошу на мене чекати; мабуть деєь подорожі щось перекушу. — До звидання маленька Лесю; ходи, нехай тебе поцілюю.

— Будьте здорові, пане Малоголовка!

— Що ти плетеш; той пан називає ся преці Капустянна Головка — відозвала ся бабуня.

— Не гнівайтесь на ню, пані. — Чому я не навиваю ся Малоголовка? — Може би таке імя було ліпше сподобало ся моїй Елеонорі, котра з роду Головатих.

Капустянна Головка пустился до бульварів і думає собі: Коли вже мушу, то знайду до кожної камениці; не пропущу ані одной, бо може як раз в тій мешкала би моя жінка. Перешукаю одну сторону бульвару, то возьму ся відтак до другої. — Нудна робота, але я й так не маю що робити. — Преці я лиш того прийхав до Парижа, щоби відшукати Елеонору, отже й не відіду, не надививши ся на єї чудесне личко. — Коли я раз на щось завозьму ся, то й мусить так бути.

Наш подорожний бере ся шукати. — За шість годин перешукав ледви десят домів, бо панів сторожів від камениць нема зараз підрукою, щоби сказали, хто де мешкає в камениці. Коли не застав сторожа дома, то чекав на него де в сїнях або на подвірю; иноді станув собі коло дверей воротаря і чекав спокійно, доки аж той не скіпчив з кимсь свою розмову, бо Капустянна Головка, котрий любив собі побалакати, чекав, аж сторож і его жінка будуть мати не стілько часу, щоби могли его вислухати і дати ему відповідь.

Коли допитував ся: Будьте ласкаві, скажіть, чи не мешкає тут пані Головата? — почув звичайно відповідь: Хто-ж тота пані? — Але замість відповісти коротко: Она нічим не

займає ся; живе з своєї ренти — зачинав Капустянна Головка зараз довгу балаканню; розповідав, чого ему потреба, описував як виглядає его жінка, розказував відтак, що его вяже з нею; опісля звертав на то, чому не живе з нею, розповідав, як він в Елеонорі залюбив ся, як з нею оженив ся і що відтак було. — Так постояв він собі зі сторожем яких три чверти години, отже й не дививши ся, що до пятої години вечером розвідав ся ледви вдесяти домах про свою жінку і не довідав ся нічого. За то всі родини сторожів довідали ся історії життя і любови Капустянної Головки.

— Бульвар Бомарше мабуть досить довгий? — спитав Капустянна Головка виходячи з десятої камениці.

— А вже-ж, дуже довгий; по сій стороні єсть сто два чи сто чотири номерів.

— Ой, ой! то ще багато роботи. Хто знає впрочім, чи знайду мою жінку, заким дійду до послідного номеру! — На нині хіба буде досить. — Пята година, треба їи дещо пообідати; але до моїх любих господарів не піду, бо они би ще не схотіли взяти від мене гроший за обід, а мені було би встидно. — Чи чекати аж до восьмої години? Також годі, бо я до того не навик. — Може було би не зле піти на улицю Ріволі, там, де я вчера сїдав, обїдав і вечерив — але не на то, щоби там може знову сїдати, бо там за дорого, лиш щоби поспитати, чи не знайшли там моєї мошонки.

Капустянна Головка відшукав улицю Ріволі і ту реставрацію, до котрої день перед тим завів був его приятель Ернест. — Певним кроком увійшов він до середини та сказав, що его сюди привело; але его мошонки ніхто не знайшов і ніхто не міг ему нічого сказати. — Він зараз вернув ся та пішов знову в ту сторону як до бульварів думаючи собі при тім: Піду до реставрації, де єсть стала ціна. Буду бодай певний того, що не видам більше, як

собі постановлю; крім того не буду заходити собі з ніким в розмову — сяду собі сам один коло стола. Лиш сміло, треба на все бути осторожним.

Огже ішов далше, вистави склепові вже не звертали его увагу на себе. Так дістав ся він на бульвар ді Темпль. Тут зі всіх боків реставрації; ему остаєсь хіба лиш або вибирати якусь або голодувати. — Наконць входить до якогось льокалю, де на дверях стоїть виписане: „Обід за трийцять і два су“. — Коло богато столів сидять вже люди, але деякі суть ще вільні і коло одного з тих сїдає собі Капустянна Головка, та відзиває ся до кельнера: Я хочу тут обідати, але під тим услівем, що ніхто більше не буде сідати при сїм столі.

— Ми не ставимо ніколи два накриття на один стіл, хіба що хтось того хоче.

— Огже обіцуює мені, що я при сїм столі буду сам один сідати?

— Зовсім певно, мій пане.

— Але коли би мимо того хтось сїв собі коло мене, то я лишу обід і піду. — Ви чей мене зрозуміли, отже на тім стоїть.

Кельнер на то лиш усміхнувся і пішов.

— Се якесь дивне жаданє гостей, щоби він серед всяких обставин сідів лиш сам один при столі, впадає так в очі, що вся служба реставраційна здогадує ся якогось злого наміру і єсть тої гадки, що на того гостя треба мати бачне око. — Бідний Капустянна Головка не може й рушити ся, щоби не звернути на себе очей якогось кельнера. — Він собі гадає: В сій реставрації, де обіди по сталій ціні, обслуговують дуже добре. — А як тут па гостей уважають. — Ледви що я рушу ся і витягаю хустку від носа з кишені, вже біжить до мене, якийсь кельнер. — Просто вгадують мої бажання. А який обід за трийцять і два су! — Мені то непонятно. — Зупа — три страви до вибору: десерт, пів фляшки вина а хліба кілька схочеш

